

Lita Konopore

LLU VMF 1994.gads

sertificēta veterinārārste

SIA Hīrons veterinārās klīnika (1996)

Fonda Dzīvnieku draugs valdē

LVB MDzVS vad., šobrīd vad.v.

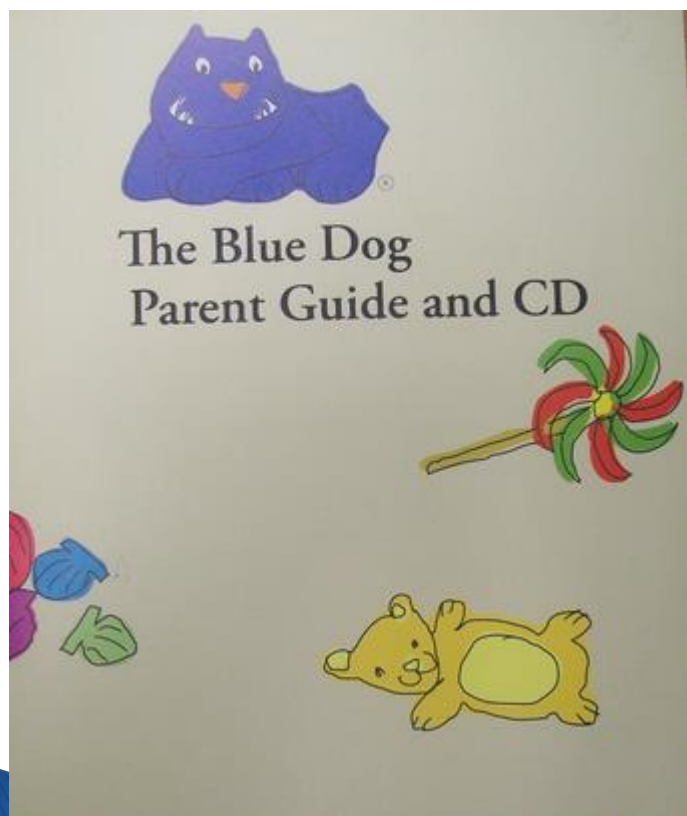
FECAVA/WSAVA vice–direktore

Eksperte «Ģibuļu suņu lietā»

Uzvarēta «Dogo sāgas» tiesa par pusmiljonu

Ray Butcher (1952–2015)

veterinārārsts, DzA jomas eksperts

Latvija: 1994.gads
Eitanāziju kaķiem veic ar auto
izplūdes gāzēm
Suņus eitanazē ar ditilīna pulveri pie
pilnas apziņas
Kremēšana uz riepām atklātā ugunī.

Dzīvnieku aizsardzības likums

- ▶ Cilvēces ētiskais pienākums ir nodrošināt visu sugu dzīvnieku labturību un aizsardzību, jo katrs īpatnis pats par sevi ir vērtība. Cilvēkam ir morāls pienākums cienīt jebkuru radību, izturēties pret dzīvniekiem ar iejutīgu sapratni un tos aizsargāt. Nevienam nav atļauts bez pamatota iemesla nogalināt dzīvnieku, nodarīt tam sāpes, radīt ciešanas vai citādi kaitēt.

Likums «Par pašvaldībām»

- ▶ Ar dzīvniekiem saistītās autonomās funkcijas izriet tikai no vides drošības, sabiedrības veselības un drošības interesēm.
- ▶ Cita starpā ir daudzas citas funkcijas, kuras pašvaldībai jānodrošina.

Dzīvnieku aizsardzības likums

- ▶ Saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem, kas reglamentē dzīvnieku labturības jomu, vietējā pašvaldība organizē klaiņojošu vai bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušu dzīvnieku izķeršanu un, ja nepieciešams, nogalināšanu.
- ▶ Saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem vietējā pašvaldība **var atļaut** pilsētā vai lauku apdzīvotā vietā dzīvojamo māju tuvumā turēt sterilizētu bezsaimnieka kaķi, ja tiek nodrošināta tā labturība un apzīmēšana.
- ▶ Vietējās pašvaldības izveido un uztur dzīvnieku patversmes, izķer, izmitina un aprūpē izķertos un atsavinātos mājas (istabas) dzīvniekus, kā arī izmitina un aprūpē bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušus savvaļas dzīvniekus vai slēdz līgumu ar fizisko vai juridisko personu par šādu dzīvnieku izķeršanu, izmitināšanu, uzturēšanu un aprūpi.

Kapēc pašvaldībai jāfinansē dzīvnieku turēšana patversmē?

- ▶ Dzīvnieku aizsardzības likuma 50.panta 5.punktā noteiktais pašvaldības pienākums nodrošināt dzīvnieku turēšanu patversmē 14 dienas izriet no pašvaldības funkcijām nodrošināt sabiedrības veselību un drošību, nevis dzīvnieku aizsardzību.
- ▶ Sabiedrības veselības un drošības nodrošināšanai, savulaik pašvaldībām tika uzlikts pienākums patversmē normatīvajos aktos noteikto laiku novērot jebkuru klaiņojošu dzīvnieku kā potenciāli slimu ar trakumsērgu. Novērošanai paredzētais laiks tika noteikts **14 dienas** jeb 2 nedēļas.
- ▶ Pakāpeniski ar ES finansējuma atbalstu nodrošinot meža zvēru orālo vakcināciju, mazinājās trakumsērgas risks un valsts ieguva no trakumsērgas brīvas valsts statusu. Ņemot vērā vairākas zinātniskās publikācijas, normatīvajos aktos tika veikti grozījumi **uz 10 dienām**

Ar ko drīkst sadarboties pašvalības?

- ▶ Klaiņojošu suņu un kaķu izķeršanas prasības MK noteikumi
- ▶ Dzīvnieku ķērājs ir fiziska persona, kura ir apmācīta klaiņojošu dzīvnieku ķeršanā un saņēmusi biedrības "Latvijas Veterinārārstu biedrība« apliecību

Kur ķērājs drīkst nogādāt dzīvnieku?

- ▶ atdot īpašniekam
- ▶ nodot **PVD reģistrētā** patversmē
- ▶ nogādāt veterinārmedicīniskās aprūpes iestādē uz sterilizēšanu vai palīdzības sniegšanu

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA LIEPĀJAS TIESU NAMS

- ▶ Vienlaikus tiesa atzīst, ka personai, kas veic patversmes funkcijas, bet **nav Dienestā reģistrēta kā patversme**, jārēķinās ar to, ka tā tiesiskajās attiecībās ar citām personām nav tiesīga sevi pozicionēt kā patversmi, kā arī **izmantot tiesības un privilēģijas, ko normatīvie akti piešķir patversmēm**, jo patversmes statusu personai iegūst tikai, patversmi reģistrējot Dienestā. Tāpat, tiesas vērtējumā, šādai personai jārēķinās ar to, ka pat neregistrētai kā patversmei, tai ir pienākums pēc analogijas dzīvnieku labturības un veselības nodrošināšanai ievērot tās pašas prasības, kādas likumdevējs ir izvirzījis Dienestā reģistrētām patversmēm. Pretējā gadījumā neregistrētā patversmē mītošie dzīvnieki būtu pakļauti lielākam veselības un labturības apdraudējuma riskam, ko rada daudzu (vairāku), t.sk. dažādu sugu un ar dažādas izcelsmes un ar atšķirīgu veselības stāvokli dzīvnieku turēšana vienkopus, kā arī varētu radīt apdraudējumu sabiedrībai.

PAR IELAS KAĶU POPULĀCIJAS KONTROLI

jeb

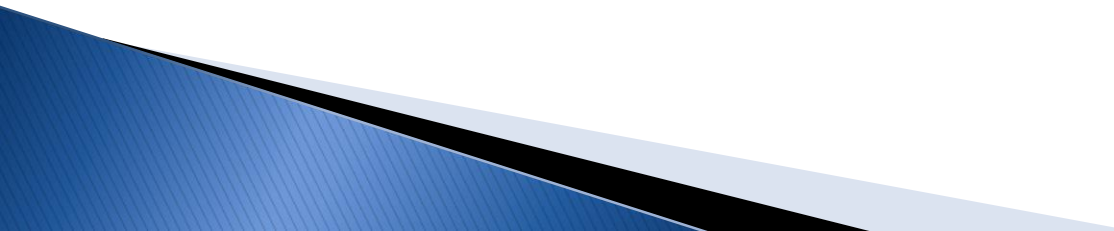
“Noķer–sterilizē–atlaiž” (NSA)

Trap–neuter–return TNR

Catch–spay–release CSR

TNR/CSR/NSA programmas efektivitāte.

Programma tiek uzskatīta par efektīvu, ja tā

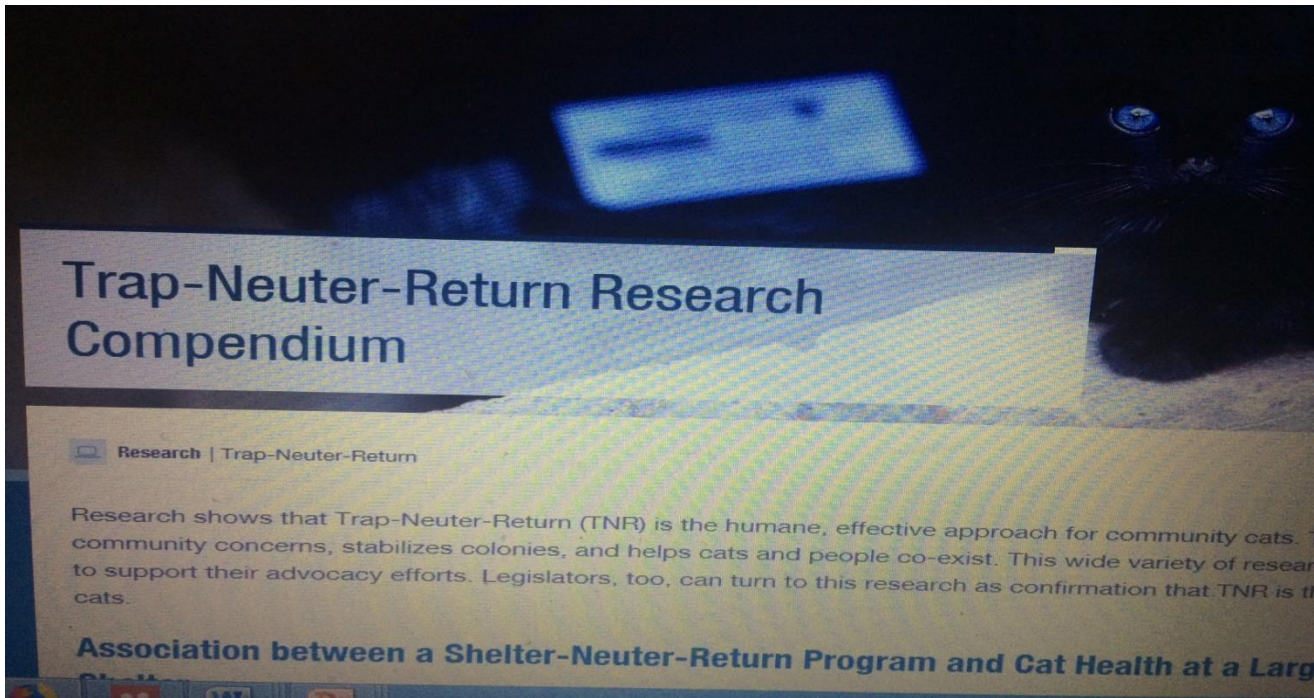
- ▶ uzlabo kaķu dzīves kvalitāti
  - ▶ mazina infekciju izplatību
  - ▶ mazina kaķu populāciju
  - ▶ mazina kaķu nogalināto citu sugu dzīvnieku skaitu (kaķis ir slepkava–baudītājs)
-

Kaķu grupas

- ▶ Īpašnieka : atkarīgi no īpašniekiem, uz ielas drīkst atrasties tikai sterilizēti, vakcinēti un identificējami.
- ▶ Bezsaimnieka : kaķi, kuri parasti ir īpašnieka pazaudēti vai pamesi, mitinās lielās kolonijās salīdzinājumā ar mežonīgiem kaķiem. Atkarīgi no cilvēku labvēlības, taču arī medī.
- ▶ Mežonīgie : kaķi, kas nav pakļaujami domestikācijai, dzimuši ārpus cilvēku sabiedrības un neuztur kontaktu ar to. Barības ieguvē nav atkarīgi no cilvēka, pārtiek no medījuma un ēdienu atkritumiem.

Efektīva vs neefektīva? EFEKTĪVA!!!

Vairāki desmiti autoritatīvu petījumu!!!

Pētījumu rezultāti

- ▶ Findings: SNR programs help shelters save more cats.
- ▶ Findings: TNR virtually eliminates undesirable mating behaviors.
- ▶ Findings: Being spayed, neutered, and living in well-maintained colonies lessens cats' stress.
- ▶ Findings: TNR has proven to stabilize large colonies of community cats quickly.
- ▶ Findings: TNR reduces the number of calls to animal control, cats killed by animal control, and improves morale.
- ▶ Findings: On university campuses, TNR has proven to stabilize community cat populations in the short and long term.
- ▶ Findings: Community education is crucial to developing long-term TNR programs and caring for colonies.
- ▶ Findings: TNR has positive effects on the social structure of cat colonies.
- ▶ Findings: TNR improves weight and body condition of cats.
- ▶ Findings: Community cat colonies who go through TNR decrease in size, while colonies that are not spayed or neutered increase.
- ▶ Findings: Even if you can't spay or neuter every community cat right away, you can still make a difference.
- ▶ Findings: TNR allows cats to live out happy, healthy lives in their outdoor home, eventually reducing colonies size.
- ▶ Findings: TNR is the only effective method for stabilizing and reducing community cat colonies, even for large, long-standing colonies.
- ▶ Findings: When communities come together to support TNR, cats are protected and colonies are stabilized.
- ▶ Findings: When people learn how positive TNR is for cats and communities, the programs receive widespread support.
- ▶ Findings: Even in large-scale TNR programs that span multiple zip codes, neighborhoods, and colonies, TNR reduces colony size across the board.

TNR–vienīgā efektīvā humanā klaiņojošo kaķu samazināšanas metode

- ▶ From small groups of volunteers to citywide TNR programs, TNR is the only effective method for stabilizing and reducing community cat colonies.
- ▶ 55% Reduction in Outdoor Colony Cats Since 2007 in Chicago Neighborhood
- ▶ “Trap–Neuter–Return Case Study: 55% Reduction in Outdoor Colony Cats Since 2007.” Cats in My Yard. 8 Jan. 2014. Web. 9 Jan. 2014.
- ▶ In 2007, Chicago group, Cats In My Yard, began carefully tracking its TNR efforts, and the number of cats living in 19 colonies. Between 2007 and 2013, 153 cats in all the colonies went through TNR. By 2013, 70 cats remained.

7 gadu laikā kaķu populācija tika samazināta par 55% , tādējādi ar šo pētījumu tika pierādīts, ka TNR ir vienīgā efektīvā metode kaķu skaita samazināšanā kolonijās.

AGRĪNĀ STERILIZĒŠANA

FVE/19/doc/003

Adopted unanimously at FVE GA 7 June 2019

EARLY NEUTERING of KITTENS

Knowledge and practices. Impact on cats' population control/ management and welfare.

Cats are routinely surgically neutered. While traditionally, this is done around the age of 6 months, neutering can also be done earlier e.g. between 2 and 4 months. FVE in this document defines early neutering as neutering before the age of 4 months. In some countries, early neutering is widely used whereas in other countries this practice is not common.

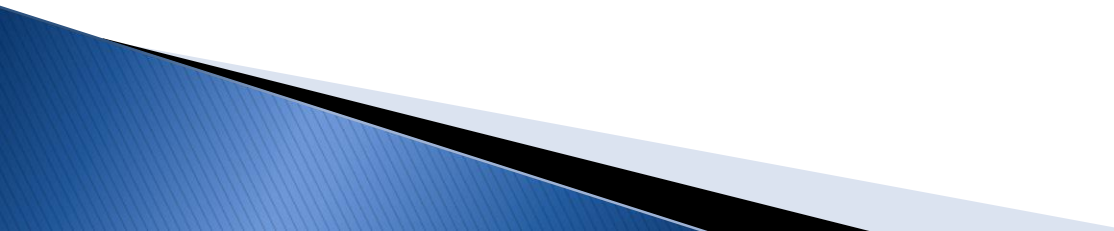
In the document below, you can find an overview of the advantages and dis-advantages of early neutering.

FVE position

FVE pozīcija

- ✓ nesterilizēt pirms 8ned.
- ✓ lēmums agrīnai (2–4mēn.) vai vēlajai (no 4mēn) ir jāpieņem attiecībā uz katru situāciju atsevišķi
- ✓ kaķu populācijas kontrolei rekomendē agrīno sterilizēšanu
- ✓ mājas kaķu sterilizēšana tiek ieteikta no 4mēn vecuma

Angliskie termini

- ▶ Desexing
  - ▶ Neutering
  - ▶ Spaying
  - ▶ Sterilising
  - ▶ Castrating
-

STERILIZĀCIJA.

Kāpēc šāds termins?

- ▶ Sterilizācija ir ķirurģiska operācija, kuras laikā vīriešu vai sieviešu kārtas dzīvniekam pilnībā vai daļēji izņem dzimumorgānus un tādējādi pārtrauc dzīvnieka spēju radīt pēcnācējus. Dzīvnieks kļūst sterils!
- ▶ Sterils=sterilizēts
- ▶ Procedūra=sterilizēšana/sterilizācija

VMF apmācības procesos lietotā terminoloģija.

Kastrācija– mākslīgi pārtraukta vīrišķo vai sievišķo dzīvnieku dzimumorgānu funkcija, kas ietver:

- ovarioektomija – sievišķo dzimumdziedzeru t.i., olnīcu ekstirpāciju, pielietojot ķirurģiskās ārstēšanas metodes.

- orhioektomija – vīrišķo dzimumdziedzeru t.i., sēklinieku ekstirpāciju, pielietojot ķirurģiskās ārstēšanas metodes.

- ovariohisterektomija – sievišķo dzimumorgānu t.i., olnīcu, olvadu, dzemdes ragu un ķermeņa ekstirpāciju, pielietojot ķirurģiskās ārstēšanas metodes.

- histerektomija: sievišķo dzimumorgānu t.i., dzemdes ragu un ķermeņa, kā arī daļēju olvadu ekstirpāciju, pielietojot ķirurģiskās ārstēšanas metodes.

Sterilizācija– sēklvadu vai olvadu caurejamības pārtraukšana tos ligējot vai rezecējot:

- vazektomija – sēklvada izgriešana vai pārgriešana vīrišķajiem dzīvniekiem, pielietojot ķirurģiskās ārstēšanas metodes. Manipulācijas rezultātā netiek pārtraukta dzimumhormonu ražošana un dzīvniekam saglabājas vaislas instinkts.

Agrīnā sterilizēšana

- ▶ 2pounds=2month=1 kg
- ▶ Īsāka pirmsoperācijas badināšana 3–4h
- ▶ Siltums!!!
- ▶ 2–3x lielāka vajdzība pēc O2 operācijas laikā
- ▶ Pamošanās ātrāka, nav nepieciešama stacionēšana

- ▶ **Atsauces:**

- ▶ Howe LM, Slater MR, Boothe HW, Hobson HP, Holcom JL, Spann AC. Long-term outcome of gonadectomy performed at an early age or traditional age in dogs. *JAVMA*. 2001;218(2):217–22
- ▶ Spain CV, Scarlett JM, Houpt KA. Long-term risks and benefits of early-age gonadectomy in dogs. *JAVMA*. 2004;224(3):380–387.
- ▶ Porters N, Polis I, Moons C, Duchateau L, Goethals K, Huyghe S, et al. Prepubertal gonadectomy in cats: different surgical techniques and comparison with gonadectomy at traditional age. *Vet Rec*. 2014;175(9):22
- ▶ Howe LM, Slater MR, Boothe HW, Hobson HP, Fossum TW, Spann AC, et al. Long-term outcome of gonadectomy performed at an early age or traditional age in cats. *JAVMA*. 2000;217(11):1661–1665

DzīvniekuSOS

· 2019. gada 16. Oktobris ·

...

Šis kaķēns ir aptuveni 1,5 mēn. vecs, atrasts mazdārziņos. Dzimis ielas kaķenītei, kura tiek barota ar to, ko nu katrs laipni atvēlējis. Ir dienas, kad viņas ēdienreizes izpaliek, jo laipniem barotājiem vai nu nav laika, vai vienkārši nav ko dot. Līdz ar to šis dzīvnieks ir nepārtrauktā stresā, badā un ar stipri novājinātu imunitāti. Neskatoties uz visu to, šī kaķenīte, kura ir nesterilizēta, tiek pakļauta vairošanās instinktiem. Rezultātā dzimst kaķēnu bariņš. Kā jums šķiet, cik veseli un spēcīgi ir viņu ķermenīši? Lielākā daļa no viņiem neizdzīvo pat līdz 2 mēn. vecumam. Tie kas izdzīvo ir lielākā daļa slimi un pilni parazītiem. Lai tādu kaķēnu paceltu un sagatavotu viņu atdošanai uz adopciju jāpieliek milzu pūles un finanses, kas ne vienmēr beidzas pozitīvi. Kaķēna organisms ir kā slikti būvēts kāršu namiņš, kur 1 attārpošana pieliek treknu punktu viņa dzīves stāstam. Tagad paskatīsimies, ko mums cenšas apgalvot vetārste Lita Konopore. Cilvēks ar augstāko izglītību un pieredzi veterinārijā - profesijā, kas sevī ietver dzīvnieku aizsardzību, sadistiskas, nežēlīgas izturēšanās pret dzīvniekiem nepieļaušanu un nosodīšanu. **VETERINĀRĀRSTE L. Konopore** ir noklausījusies iespaidīgas lekcijas, kurās ārvalstu speciālisti apgalvo, ka mēs izšķērzam valsts un ziedotāju līdzekļus, jo nepareizi veicam ielas kaķu sterilizāciju? Programma par ielas kaķu sterilizāciju eksistējot jau daudzus gadus, bet populācija nemazinās! Esot jāsterilizē arī visi ielas kaķēni jau agrīnā vecumā! Tas ir 2 mēnešu vecumā.

Šķirošana– efektivitātes stūrakmens!

	Feral cats and kittens	Street or community cats and kittens	Stray or abandoned cats and kittens	Household cats and kittens
Original environment	Free-living Single or colony	Free-living Single or colony	With human in a home Single or multiple	With human in a home Single or multiple
Recent or current environment	Free-living Single or colony	Free-living Single or colony	Free-living Single or colony	With human in a home Single or multiple
Dependency on humans and human care	Little or no direct dependency	Fed/provided for to some extent	Previously cared for by humans	Actively cared for by humans
Nature of human interactions	Direct human contact often avoided	Some direct human contact. Acceptance of human proximity. May allow some handling	Likely to accept human contact and may tolerate handling	Owner with responsibility for cat, so human contact/handling usually accepted
Appropriate outcomes	TNR or TNRel, or occasionally euthanasia ¹	TNR (mostly) or TNRel, or occasionally euthanasia ¹ Homing (occasionally)	Rehoming, or TNR or TNRel, or occasionally euthanasia ²	Rehoming, or occasionally euthanasia ²

When might euthanasia need to be considered?

¹Where cats are unhealthy. Occasionally euthanasia may need to be considered where cats cannot be returned to their original environment (TNR) or to a suitable alternative environment (TNRel). Every attempt should be made to find a suitable environment, but confinement of a cat not used to humans would cause serious welfare issues and thus euthanasia of healthy cats may need to be considered in some situations – see main text.

²On welfare grounds for individual cats where there is unacceptable and/or unavoidable suffering. Every effort should be made to rapidly find a home for the cat. Euthanasia is the only other option – see main text.

Kaķu ņķiroņanas pamatprincipi

	Meķonīgi kaķi un kaķēni	Ielas kaķi un kaķēni	Pamesti vai noklīduši kaķi un kaķēni	Mājas kaķi un kaķēni
Daiskā vide	Brīvi dzīvojoši Vientuļi vai kolonijā	Brīvi dzīvojoši Vientuļi vai kolonijā	Kopā ar cilvēku mājās Vientuļi vai vairāki	Kopā ar cilvēku mājās Vientuļi vai vairāki
Pašreizējā vide	Brīvi dzīvojoši Vientuļi vai kolonijā	Brīvi dzīvojoši Vientuļi vai kolonijā	Brīvi dzīvojoši Vientuļi vai kolonijā	Kopā ar cilvēku mājās Vientuļi vai vairāki
Atkarība no cilvēku aprūpes	Maz vai nav tiešas atkarības	Zināmā mērā nodrošina barošanu	Iepriekš aprūpēja cilvēks	Aprūpē cilvēks
Mijiedarbība ar cilvēku	Bieži izvairās no tieša kontakta ar cilvēkiem	Daži tieši kontaktējās ar cilvēkiem. Pieņem cilvēka tuvumu.	Labprāt tieši kontaktēties ar cilvēku.	Uzturēties pie atbildīga saimnieka, labprāt tieši kontaktēties ar cilvēku.
Atbilstošs/piemērots iznākums	Atgriezt dabiskajā vidē. Atgriezt alternatīvā piemerotā vidē vai reizēm eitanāzija.	Atgriezt dabiskajā vidē (visbiežāk) vai atgriezt alternatīvā piemerotā vidē. Reizēm adoptācija vai eitanāzija.	Atgriešana mājās. Atgriezt dabiskajā vidē. Atgriezt alternatīvā piemerotā vidē. Eitanāzija (reti).	Atgriešana mājās vai eitanāzija (reti)

*Kādos gadījumos jāapsver eitanāzijas iespēja?

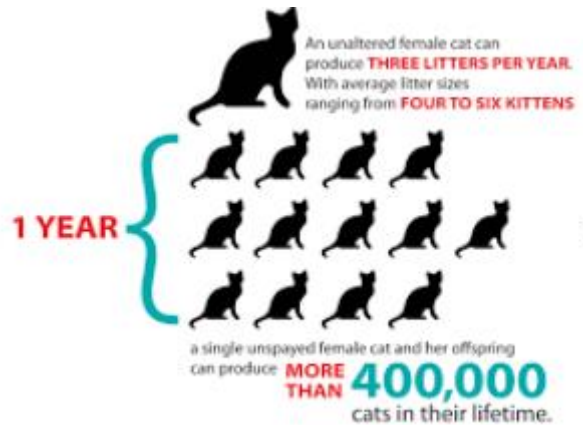
- ▶ ja kaķi nav veseli (turpina inficēt citus)
- ▶ Atsevišķos gadījumos eitanāzijas iespēja jāapsver, ja kaķus nav iespējams atgriezt sākotnējā vidē (apstākļos) (TNR) vai citā piemērotā vidē (apstākļos) (TNRel).
- ▶ Jāpieliek visas pūles, lai atrastu piemērotu vidi (apstākļus), bet dzīve nebrīvē (ierobežojumā) kaķim, kas nav pieradis pie cilvēku sabiedrības, var būt nopietna labturības problēma, tādēļ noteiktos apstākļos var tikt apsvērta veselu kaķu eitanāzija.

Kā rodas NSA zema efektivitāte?

Kļūdas

- ▶ NEpietiekama intensitāte (\$\$ trūkums, nezināšana – par maz % sterilizē)
- ▶ NEšķirošana (uzsvērts «glābšanas» termina lietošanas aizliegums, zaudē \$\$ intensitātei)
- ▶ NEsterilizētu kaķēnu atgriešana kolonijās / nodošana cilvēkiem
- ▶ NEspēja kontrolēt «cilvēcisko faktoru» – vācēji, nesterilizē grūsnas kaķenes, kaķēnus
- ▶ saglabā rezervuāru grūti pieejamās teritorijās / »viltīgie« dzīvnieki

7gadi=370-420 000 kaķēnu no viena pāra!!!

Nav pasaulē tādu naudas līdzekļu,
ar kuriem varētu apsteigt kaķu
vairošanās spēju intensitāti!!!

Labs mārketings ļauj pārdot jeb
ko! Labs mārketings ir pārdot
SAVU preci!

?

NEVAR
izglābt
visus!

Risinājumi?

- paaugstināt sterilizēšanas programmas intensitāti/efektivitāti
  - uzlabot šķirošanas efektivitāti
  - mazināt vācēju/glābēju ietekmi NSA programās (grūsnas, agrīnā u.t.t.)
- palielināt budžetu sterilizēšanai, veicot revīziju esošā budžeta ietvarā vai piešķirot papildus līdzekļus

Paldies! Jautājumi?

Kaķu slimības

Nenesiet kaķus mājās!

- ▶ NSA vai patversme
- ▶ Patversmēs šiem dzīvniekiem tiek nodrošināta veterinārā aprūpe un vismaz 14 dienu ilga karantīna, kuras laikā viņi tiek novēroti un apstrādi arī pret parazītiem

Kaspars Kovalenko

6. aprīlis · 🌐

Trīsdesmit astoņas slimības (ierosinātāji), kas apdraud cilvēku jeb, kāpēc nevajadzētu mājās nest klaiņojošu kaķi.

Nereti cilvēkiem, kuri aicina ievērot piesardzību attiecībā ar dzīvniekiem, pārmet kaķu nemīlēšanu, tāpēc esmu apkopojis zemāk tos infekcijas un invāzijas slimību ierosinātājus, kurus šie ārēji mīļie un šķietami nekaitīgie dzīvnieki pārnēsā un, kurus var nodot cilvēkam (zoonozes):

1. Bordetella bronchiseptica; 2. Yersinia pestis; 3. Coxiella burnetii; 4. Bar...

Skatīt vairāk

Infekcijas un invāzijas slimību ierosinātāji, kurus ārēji mīļie un šķietami nekaitīgie kaķi pārnēsā un, kurus var nodot cilvēkam (zoonozes):

1. *Bordetella bronchiseptica*; 2. *Yersinia pestis*; 3. *Coxiella burnetii*; 4. *Bartonella quintana*; 5. *Bartonella henselae*; 6. *Rickettsia felis*; 7. *Leishmania* spp.; 8. *Campylobacter* spp. (~3 sugas); 9. *Helicobacter* spp. (8 sugas); 10. *Cryptosporidium parvum*; 11. *Toxoplasma gondii*; 12. *Salmonella* spp.; 13. *Anaerobiospirillum* spp. (2 sugas); 14. *Yersinia pseudotuberculosis*; 15. *Toxocara cati*; 16. *Opisthorchis felineus* (Latvijā nav reģistrēta); 17. *Dipylidium caninum*; 18. Trakumsērga; 19. *Erysipelothrix rhusiopathiae*; 20. *Bacillus anthracis* (Latvija nav reģistrēts kopš 1989 gada); 21. *Pasteurella multocida*; 22. *Streptococcus* spp.; 23. *Staphylococcus* spp.; 24. *Neisseria* spp.; 25. *Corynebacterium* spp.; 26. *Moraxella* spp.; 27. *Bacteroides* spp.; 28. *Fusobacterium* spp.; 29. *Porphyromonas* spp.; 30. Ortopoksvīrusi; 31. *Francisella tularensis*; 32. *Sarcoptes scabiei*; 33. *Trichophyton* spp.; 34. *Epidermophyton floccosum*; 35. *Microsporum* spp.; 36. *Mycobacterium tuberculosis*; 37. *Mycobacterium bovis*; 38. utt.

Tāpēc, ja Jums ir vēlme palīdzēt kādam uz ielas nelaimē nokļuvušam dzīvniekam, vajadzētu sazināties ar patversmi un noskaidrot iespēju tur ievietot šo dzīvnieku, nevis neapdomīgi nest viņu uz savu dzīvesvietu. Patversmēs šiem dzīvniekiem tiek nodrošināta veterinārā aprūpe un vismaz 14 dienu ilga karantīna, kuras laikā viņi tiek novēroti un apstrādi arī pret parazītiem.

Izmantotā literatūra:

1. <https://www.asmscience.org/.../1.../microbiolspec.IOL5-0013-2015>
2. https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/24/9/17-1283_article
3. <https://www.sciencedirect.com/.../a.../abs/pii/S019096220300762X>
4. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16950639>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19481041>
6. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/31082328>

CAUREJA –BIEŽĀK SASTOPAMIE IEROSINĀTĀJI

Vīrusi

- ▶ –parvovīruss
- ▶ –koronavīruss

Tārpi

- ▶ –apaļtārpi
- ▶ –plakantārpi

Bakterinālas dabas ierosinātāji

- ▶ –kampilobaktērijas
- ▶ –salmonellas
- ▶ –ešerihijas

Vienšūņi

- ▶ –giardija
- ▶ –kokcīdija
- ▶ trihomona

Viegli izārstējamās «actiņas» un «deguntiņi»?

“Pārsvarā ielas kaķiem ir vīrusi, acis tek, bet to var izārstēt ļoti ātri. Grūtāk ir, ja ir iedzimtas kaites, piemēram, nieru mazspēja. Tagad Pelmenītei ir ļaundabīgs audzējs vaiga rajonā. Viņa ir no ielas, atradām caur feisbuku. Sieviete Olga bija ielikusi un ļoti ilgi viņai meklēja mājas. Ar Jāni izrunājām – ja jau, tad jau, ar visām četrām iekšā. Sapratām, ka mēs viņu ņemam pavisam, līdz dzīves beigām. Pelmenīte ir slima, un vajag aprūpi, bet vēl viņa ir seniore, ap desmit gadu veca. Viņa unikāli pārcieš operācijas – viens no pacietīgākajiem kaķiem, kurus šo gadu laikā esmu redzējusi,” sāpju stāstu sāk klāstīt Marta.

Patiesība par «vieglo izārstēšanu»

- ▶ Jūsu diagnoze? Nr.1

Jūsu diagnoze?Nr.2

Jūsu diagnoze? Nr.3

Pareizās atbildes ir

- ▶ Nr. 1 – hlamidoze
- ▶ Nr. 2– herpes vīruss
- ▶ Nr. 3– kalicivīruss

Ko tas nozīmē?

- ▶ **Neviens bez speciālās diagnostikas nespēj atšķirt, kurš no vizuāli pilnīgi vienādiem slimajiem kaķiem ir tas, kurš:**
- ▶ **Visu savu mūžu paliks vīrusa nēsātājs un inficēs citus kaķus**
- ▶ **Visbiežāk ielas dzīvniekiem ir vismaz 2 no šiem slimību ierosinātājiem, kas nozīmē – slimis un infekciozs uz mūžu**

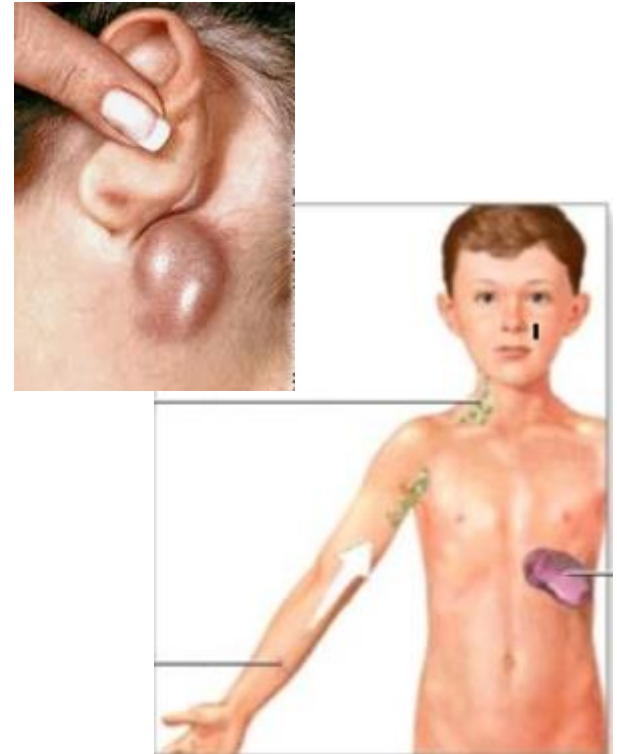
ZOONOZES–kaķi un veselības riski cilvēkam

- ▶ Rabies
- ▶ Capnocytophagosis (*canimorsus*)
- ▶ Pasteurellosis
- ▶ cat scratch disease
- ▶ Ringworm
- ▶ Sporothrichosis
- ▶ Tularemia
- ▶ Plague
- ▶ external parasites
- ▶ Internal parasites
- ▶ campylobacteriosis,
- ▶ Salmonellosis
- ▶ *E. Coli*
- ▶ cryptosporidiosis,
- ▶ giardiasis
- ▶ Toxoplasmosis
- ▶ Q fever

Suņi–kaķi

Zoonoses

Bartonella henselae (Cat Scratch)

Pašaizsardzība

Pašvaldības pienākums/iniciatīva

- ▶ Nevairot dzīvnieku ciešanas
  - ierobežojot kaķu populāciju ar NSA
  - nodrošinot/atļaujot patvērumu
  - nodrošinot/atļaujot barošanu
- ▶ Pasargāt savus iedzīvotājus
  - zemas imunitāte (onkoloģiskie pacienti u.c.)
  - alerģijas

Paldies! Jautājumi?

